

mandsstand her i Danmark, tror jeg, det sker bedre ad indirekte Veie, saaledes at der virkelig gives Plads for stræbomme og flittige Arbeidere i Samfundet, og saaledes, at de paa en let Maade kunne komme i Besiddelse af Jord. Vi se jo, at den Tanke mere og mere har vundet Udbredelse, at Staten skulde bortfælgge Præstegaardsjord og udstykke den saaledes, Tid efter anden, iuccesfive — selvfølgelig ikke paa een Tid, thi det vilde være aldeles urigtigt at kaste alle Præstegaardsjorder over Bord, saasnart man vedtog en Lov om disses Udstykning — i Husmandslodder. Derved vilde de stræbomme Folk kunne faae Jord at arbejde paa, thi Staten vilde være i Stand til at yde dem Kredit, saaledes at, naar de udbetalte et mindre Beløb, kunde det øvrige blive staaende i Eieendommen imod Forrentning og Afdrag. Dette tror jeg, vilde være den bedste Maade at fremhjælpe en sund og god Husmandsstand her i Landet; og det var bedre at beholde de flittige og dygtige Arbeidere herhjemme, end at de skulde reise over til fremmede og fjerne Verdensdele. Men naar denne Opfattelse er rigtig, som jeg har set gjort gjældende i „Berlingiske Tidende“ og iøvrigt ogsaa i andre Blade, der have en forskjellig politisk Anskuelse fra min, men med hvilke jeg er enig i dette Punkt, forekommer det mig, at den høitærede Finantsminister og Finantsudvalget kunne begynde at vise Exemplet ved at udstykke en Del af de Landeiendomme, Staten eier, og som findes under § 2 i Finantsloven. Jeg sigter ikke til Skoveiendomme, men kun til Landeiendomme. Paa den Maade disse Eieendomme drives og efter de Udgifter, der medgaa til Bygninger og andre Foretagender, tror jeg, at det kun er et lille Nettoudbytte, Staten har af disse Landeiendomme. Det er, altsaa dette, jeg vil henstille til den høitagtede Finantsminister og Finantsudvalget. — Der er talt saa meget om Trafikken fra Esbjerg over til England. Jeg skal ikke opholde mig derved, men kun bemærke, at det forekommer mig noget underligt efter den Subvention, som er givet det Selskab, der nu er i Besiddelse af denne Route, eller som Staten har leiet til at overtage den, at man ikke kan seile billigere f. Ex. fra Horsens til Parteston end fra Horsens omkring Kjøbenhavn og Stagen til Parteston. Det blev ophøst paa Delegeretmødet i Aarhus, at for saa vidt man kom Nord for Horsens, vilde det blive billigere først at sende Varerne til Kjøbenhavn og omlade dem der og derefter at seile Nord om Stagen, end at sende dem over Esbjerg, ad den korteste Veie. Dette forekommer mig forunderligt, og jeg

mener, at det er Finantsudvalgets Pligt, at tage Sagen i sin Haand. Kan det ikke lykkes at faae saadanne Taxter fastsatte, at det i alt Fald kan blive ligesaa billigt for den Del af Sylland, der ligger Nord for Horsens, ja ogsaa for Thyen, kort sagt, for Landet Vest for Store Bølt, at forsende Varerne ad Fernbanerne til Esbjerg og derfra med Skib til England, forekommer det mig, at man maa ty til Statsdrift. Jeg er i og for sig ingen Ildtilbeder af Statsdrift; men noget Andet er det, hvor der findes et Selskab, der i og for sig paa Grund af sin Dygtighed har vundet Monopol paa Skibsfarten, kunde det maaske blive nødvendigt at ty til den, naar Selskabet ikke vil bøies sig for fornuftige Forslag fra Folkethinget og Regjeringen, og det forekommer mig ikke at være fornuftigt og billigt, naar man kan seile billigere f. Ex. fra Horsens over Kjøbenhavn forbi Stagen til England, end man kan kjøre fra Horsens til Esbjerg og derfra seile til Parteston. Vi maa have bedre Betingelser, dersom vi ikke skulle oprette en Konkurrence med det forenede Dampskibsselskab. Jeg slutter disse Bemærkninger med at bede det ærede Finantsudvalg om, naar det vil gjøre Noget for Husmændene, da virkelig at gjøre Noget og ikke lade det blive ved Talemaader om at give direkte Statsunderstøttelse osv., thi det vide vi bliver ikke til Noget og er efter min Mening en urigtig Maade at hjælpe paa. Der kan ikke gives Statsunderstøttelse til enhver fattig Husmand, mange saadanne kunne ikke faa Statsunderstøttelse her i Danmark. Man har vel sagt, at Husmandskreditforeningen var ligeledes en direkte Understøttelse for dem. Der var ogsaa Tanker og Forslag fremme her i Thinget om direkte Ublaad til Husmændene fra Statskassen til fattige eller mindre bemidlede Mænd, men endel af Thinget mente det Modsatte, og de seirede ved Oprettelse af en Kreditforening. Vi maa hjælpe Husmændene; og lad os nu se, om man vil gjøre Noget, for at der kan opvoxe en dygtig Husmandsstand i Danmark. Vil man det, skal man begynde med at udstykke disse Jorder, som findes paa Budgettet. Jeg vil naturligtvis ikke, at det skal ske strax, men kun efterhaanden som de blive fæstlelige eller forpagtningstiden udløber. Hvad angaar Fiskeriet, staaer det for mig saaledes, at det, vi udrette her i Thinget med Hensyn til Vesterhavsfiskeriet, hvor der fremkommer saa mange fromme Ønsker, kun er Talemaader. Jeg har nu været Medlem her i ikke saa faa Aar, og i alle disse Aar have vi talt om Havneanlæg paa Vestkysten. Vi have haft en Mængde Kommissioner og Un-